

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Molin
bez nagrody
| s. 2

»Bardziej czułem,
że żyję«
| s. 5

Startuje
HET liga
| s. 8

Kolejne tablice zniszczone

WYDARZENIE: W ostatnich dniach w regionie po raz kolejny doszło do aktów wandalizmu, polegających na zniszczeniu polskojęzycznych tablic informacyjnych oraz znaków drogowych. Z ustaleń naszej redakcji wynika, że do zniszczeń doszło na terenie gminy Wędrynia oraz przy wjeździe do Trzyńca-Eyżbic.

Wandale zamalowali polskojęzyczne nazwy na znakach stojących wzdłuż drogi przy wjeździe i wyjeździe z Wędryni, a także napis na peronie, pozostawiając jedynie nazwy w języku czeskim.

– Niestety, jest to bardzo przykre, że po raz kolejny w regionie dochodzi do takiej sytuacji. Jednak jesteśmy przygotowani na szybkie usunięcie tych szkód, bo mamy specjalne środ-

ki na taki cel. W najbliższych dniach wyczyścimy tablice – poinformował „Głos Ludu” wójt Wędryni, Bogusław Raszka. Jak dodał samorządowiec, ustalenie, kto jest sprawcą tego aktu wandalizmu jest bardzo trudne. Sprawa nie została też zgłoszona na policję, bo koszty napraw zniszczeń nie przekroczą 5 tys. koron, nie kwalifikuje się więc do kategorii przestępstwa. (mb)

Nieznani sprawcy „popisali” się także na stacji kolejowej.

W OBIEKTYWIE

Zespoły Pieśni i Tańca „Suszanie” z Suchoj Górnjej i „Olza” z Czeskiego Cieszyna wzięły w tym tygodniu udział w XVII Światowym Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie. Na zdjęciu „Suszanie” po Koncercie Galowym, który odbył się we wtorek w hali widowiskowej. Festiwal zakończył się wczoraj. Wkrótce zamieścimy bardziej obszerną relację. (dc)

Zdjęcia: MAŁGORZATA BRYL

Ostatnio zniszczone zostały tablice w Wędryni.

komentarz naczelnego

Nikt nas nie wygumuje...

TOMASZ WOLFF, wolff@glosludu.cz

W kwestii zamalowywania polskich napisów są dwa, równie stanowcze stanowiska. Część osób twierdzi, że kolejnych aktów wandalizmu nie powinno się upubliczniać w gazecie, bo tylko nakręca się potencjalnych wandalów, dla których jedynym argumentem jest spray w rękę. Inni mówią z kolei, że gazeta Polaków jest właśnie od tego, żeby pisać o takich „popisach”, które tak naprawdę są zwykłą dziecinadą. I jak tu być mądrym?

Przy okazji ostatniej aktywności nasunęło mi się kilka skojarzeń. Ostatnio jakoś nie pisaliśmy o zamalowywaniu tablic w gazecie, odwracaniu ich, niszczeniu, a jednak kolejne akty wandalizmu wciąż mają miejsce. Czyli to nie jest tak do końca, że jak „Głos” coś napisze, to po chwili uaktywniają się „malarze”. Najwyraźniej głupota jest zjawiskiem stałym.

Bazgranie sprayem jest zwykłym aktem desperacji. O ile bardzo łatwo jest wałnąć głupi bohomasz, nie można wymazać Polaków z tej ziemi. Żyjących tu od setek lat, tworzących, aktywnych społeczników, wydających na świat kolejne pokolenia. Łatwo jest przekreślić flamastrem Wędrynię, ale nikomu nie uda się wygumować informacji, że Polacy w tej miejscowości byli, są i będą. I mają się dobrze. To wszystko jest tak oczywiste, jak to, że „Olza płynie po dolinie”.

Nie mogę stać obojętnie, kiedy ktoś próbuje podważyć nasze istnienie. Dlatego takim aktom wandalizmu mówię zdecydowane „nie”.

Fot. BARBARA MIRAČNA

17085

9 771212 422041

DZIEŃ DOBRY Z »GŁOSEM«

Dziś

27

lipca 2017 r.

Mieniny obchodzą: Julia, Natalia

Wschód słońca: 4.48

Zachód słońca: 20.36

Do końca roku: 157 dni

Przysłowie:

„Gdy w lipcu słońce dopieka,
burza niedaleka”

(Nie)typowe święta:

Dzień Slayera

Święto Wojsk Chemicznych

Dzień Języka Rosyjskiego

Jutro

28

lipca 2017 r.

Mieniny obchodzą: Tina, Wiktor

Wschód słońca: 4.50

Zachód słońca: 20.34

Do końca roku: 156 dni

Przysłowie:

„Gdy się grzmiot w lipcu od południa pada, drzewom się znaczy szwank i neuroda”

(Nie)typowe święta:

Dzień Administratora

Światowy Dzień Wirusowego

Zapalenia Wątroby

Dzień Kultu Masy Mięśniowej

NASZ »GŁOS«

Danuta Chlup
danuta.chlup@glosludu.cz

Czytaliście może mój wtorkowy reportaż o Muzeum Emigracji w Gdyni? Tak, tak, rozumiem – jest lato, człowiek ma przyjemniejsze rzeczy do roboty niż pochylanie się nad artykułem o muzeum nad dalekim Bałtykiem. Ale to nie jest opowieść o muzeum – to jest rzecz o emigrantach. O ludziach traktowanych nieraz jak bydło, ludziach, którymi gardzimy i przed którymi chcemy zamykać granice.

Gdyńskie muzeum nie przedstawia, oczywiście, historii aktualnej emigracji z Azji i Afryki, zmierzającej do Europy. Opowiada przede wszystkim o uchodźcach z Europy, a zwłaszcza z ziem polskich, którzy w XIX i XX wieku masowo wyjeżdżali do Ameryki. Zwiedzając placówkę, nie mogłam oprzeć się wrażeniu, że jedna i druga fala emigracji mają mimo wszystko wiele wspólnego.

Ludzie traktowani jak bydło, podróżujący przeładowanymi łodziami czy statkami, firmy i gangi zarabiające na tym, że najpierw namawiają ludzi na wyjazd na inny kontynent, a potem czerpią zyski z ich przewozu, oszuści żerujący na zdesperowanych masach... To są obrazy zarówno tej dzisiejszej emigracji, jak i tej sprzed 150 lat.

Ja również, tak samo jak większość mieszkańców Czech czy Polski, boję się napływu uchodźców z innego, islamskiego kręgu kulturowego. Ale może jednak powinniśmy na tych ludzi spojrzeć choć z minimalnym współczuciem, wysilić i próbować zrozumieć ich sytuację?

Nie lubię czarno-białego postrzegania świata, boję się każdej skrajności. Z niepokojem obserwuję, jak także niektórzy moi znajomi coraz częściej udostępniają na portalach społecznościowych materiały propagandowe ruchów politycznych, które w demagogiczny sposób wykorzystują strach mieszkańców przed uchodźcami.

PISALIŚMY... 27 lipca 1995 r.

Obywatelska Partia Demokratyczna (ODS) premiera Václava Klause nadal cieszy się największą popularnością wśród wyborców. Świadczą o tym wyniki najnowszego sondażu Instytutu Demoskopijnego STEM, według którego ODS może liczyć na 28,7 proc. głosów. Drugą siłą polityczną nadal są opozycjoni socjaldemokraci (ČSSD) Miloša Zemana, którzy, według sondażu, zebrałiby w wyborach 23,5 proc.

Bywalcy jabłonkowskiego święta folkloru wiedzą doskonale o tym, że iż podczas dwóch dni imprezy w Lasku Miejskim można kupić nie tylko tradycyjną warzonkę i smakołyki góralskiej kuchni – otóż orga-

nizatorzy nie zapominają również o strawie duchowej. Już po raz trzeci na „Gorolskim Święcie” czynne będzie stoisko z książkami czesko-cieszyńsko-bielskiej hurtowni książkowej ALFA. (...) W tym roku po raz pierwszy organizatorzy „Gorolskiego Święta” pomyśleli również o turystach – w niedzielę 30 lipca odbędzie się pierwsza edycja Rajdu Turystycznego „O Maciejowe kypce”. Dla miłośników Beskidów przygotowano dwie trasy rajdowe.

Na swoim wtorkowym posiedzeniu Zarząd Główny PZKO przyjął do wiadomości sprawozdanie dyrektora Biura, Bohdana Suchanka, o gospodarowaniu Biura w I półroczu br.

POGODA

GÓRY

dziś

dziś: 16 do 18 °C
noc: 19 do 15 °C
wiatr: 2-5 m/s

jutro

jutro: 16 do 23 °C
noc: 20 do 16 °C
wiatr: 4-5 m/s

DOŁY

dziś

dziś: 14 do 16 °C
noc: 15 do 12 °C
wiatr: 2-4 m/s

jutro

jutro: 13 do 20 °C
noc: 18 do 15 °C
wiatr: 3-4 m/s

Szanowni Czytelnicy

Dziś sekretariat redakcji będzie czynny w godz. 8.30-15.30. Natomiast dziennikarka dyżurna, Małgorzata Bryl, czeka na Państwa w godz. 9.00-12.00. Tel. 604 235 301, e-mail: bryl@glosludu.cz.

Jeżeli mają Państwo ciekawy temat, którym chcecie się podzielić z innymi czytelnikami, zapraszamy do siedziby „Głosu Ludu”, Czeski Cieszyn, ul. Komeńskiego 4. W każdej sprawie można też dzwonić do redaktora naczelnego, Tomasza Wolffa, tel. 775 700 892.

Molin bez nagrody

Do naszej redakcji napłynęły z Anglii wyniki Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego w Windsor. Startujący w nim Andrzej Molin z Czeskiego Cieszyna niestety nie przeszedł do drugiego etapu. Jak poinformował nas Molin, wziął udział w pierwszym etapie konkursu, ale z powodu małej liczby punktów nie zagrał w drugim etapie. Uczestnikami konkursu w przeważającej większości byli Azjaci, którzy ostatecznie zostali laureatami.

– Dla mnie było to bardzo cenne nowe doświadczenie, w przyszłości na pewno chcę iść w tym kierunku – stwierdził Molin.

Trzecia edycja Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego odbyła się w drugiej połowie lipca w Windsor. W konkursie wzięli udział pianiści z całego świata w trzech kategoriach wiekowych. An-

Fot. MAŁGORZATA BRYL

Andrzej Molin w Czeskim Cieszynie, jeszcze przed wylotem do Anglii.

drzej Molin startował w kategorii najstarszej: od 18 lat wwyż. Spośród 53 zawodników tej kategorii wiekowej do drugiego etapu konkursu zakwalifikowało się siedem osób. (mb)

Niełatwo zostać maszynistą

W Republice Czeskiej zaczyna brakować maszynistów. Kolejne Czeskie przekonują, że chętnych nie brakuje, nie wszyscy jednak są w stanie podołać wymogom tego zawodu. – Nie każdy przejdzie przez gęste sito procesu kwalifikacyjnego, szczególnie badania lekarskie oraz psychologiczne i nie każdy zda następnie egzaminy – informuje biuro prasowe. – Pocięszające jest to, że Urząd Kolejowy odnotowuje rekordową liczbę wniosków o przyznanie licencji maszynisty.

Co miesiąc kurs organizowany przez Kolej Czeskie rozpoczyna ok. 20-30 kandydatów.

– Mamy ok. 50 wakatów, lecz potrzebujemy wyszkolić w skali roku przeszło 200 nowych maszynistów. To dlatego, że musimy myśleć w dłuższej perspektywie, brać pod uwagę osoby odchodzące na emeryturę i te, które zdecydują się na zmianę zawodu – zwraca uwagę Jiří Lukeš, kierownik Wydziału Kształcenia Kolei Czeskich. – W tym roku powinniśmy wy-

kształcić 220 maszynistów, w ub. roku wyszkoliliśmy 260 osób – dodaje.

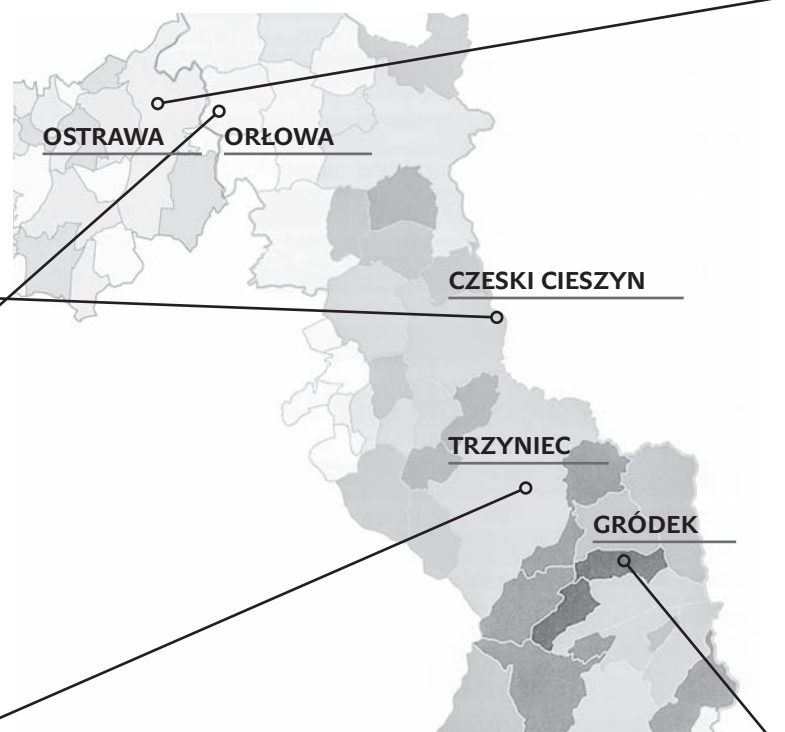
W 2016 roku do egzaminu w Urzędzie Kolejowym podeszło 1013 osób, lecz egzamin zdało tylko 526 adeptów. – O ile kandydat nie zda egzaminu za pierwszym razem, może go powtarzać. Tym bardziej jednak wtedy pilnujemy, by był dobrze przygotowany – wyjaśnia Jiří Kolář, dyrektor Urzędu Kolejowego.

Lukeš przypomina, że przyszły maszynista musi mieć maturę. (dc)

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

Policja dopadła sprawcę kradzieży w sklepie jubilerskim w Czeskim Cieszynie. Wczoraj inspektor Miroslav Koláček poinformował, że wszczęto postępowanie karne wobec 47-letniego mieszkańca Ostrawy. Mężczyzna w styczniu br. ukraść w czesko-cieszyńskim sklepie planszę z kilkudziesięcioma złotymi pierścieniami o łącznej wartości 105 tys. koron. Miesiąc później próbował w podobny sposób ukraść złotą biżuterię w Ostrawie, lecz w kradzieży przeszkodził mu świadek. Złodziejowi grozi kara pozbawienia wolności od dwóch do ośmiu lat. (dc)

W związku z przypadającym na jutro Światowym Dniem Wirusowego Zapalenia Wątroby Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrawie poinformowała o sytuacji epidemiologicznej w województwie morawsko-śląskim. W ub. roku odnotowano 190 zachorowań na żółtaczkę, w tym 60 ostrych. W br. zgłoszono już 99 chorych. Do najczęstszych objawów należą bóle stawów i mięśni, dolegliwości układu trawiennego, później pojawia się ciemny moczu i jasny stolec. (dc)

Rozszerzył się plac budowy nowego rynku w Orłowej-Lutyni. Od wczoraj aż do odwołania nie ma przejścia między kinem „Vesmír” i Domem Kultury oraz targowiskiem i Domem Kultury. Piesi powinni chodzić ulicą kpt. Jaroša oraz obok budynku nr 871 przy ul. Wyzwolenia. Do domu towarowego „Prior” można dotrzeć bez zmian. (dc)

Pomieszczenie dla rodziców z małymi dziećmi, którzy przychodzą do Urzędu Miasta w Trzyńcu załatwiać różne sprawy, zostało przeniesione na drugie piętro. Lokal jest większy i przypomina pokój dziecięcy. Na ścianach wiszą wesołe obrazki, w czasie, kiedy rodzice omawiają urzędowe sprawy, dzieci mogą się bawić lub rysować. (dc)

Gmina Gródek przygotowała narzędzie służące do komunikacji z mieszkańcami pod nazwą „Mobilna rozgłośnia” („Mobilní rozhlas”). Nowe rozwiązanie zastąpi stary system powiadomień w postaci SMS-ów. Aktualnie komunikacja elektroniczna przenosi się do smartfonów, stąd narzędzie służące do kontaktu z mieszkańcami ma nadążać za tymi przemianami. Dotychczasowe informacje SMS-owe pozostaną, bo telefony mieszkańców zostaną przeniesione do nowego systemu. Ponadto nowa aplikacja będzie umożliwiała wysyłanie e-maili z różnymi zaproszeniami, np. na imprezy kulturalne w gminie, mieszkańcy będą dostawali też na smartfona wiadomości głosowe. (mb)

Pielgrzymowali na Kresy

Polska obfituje w przepiękne zabytki sakralne. Jadwiga i Franciszek Frankowie od ćwierć wieku organizują pielgrzymki autokarowe z Czeskiego Cieszyna, których głównym celem jest Jasna Góra, lecz ich uczestnicy zwiedzają ponadto ciekawe miejsca kultu religijnego w bliższej i dalszej okolicy Częstochowy. – Staramy się przy okazji lepiej poznać Polskę, bo choć jesteśmy Polakami, często słabo ją znamy – podkreśla organizatorka pielgrzymek.

W ub. tygodniu odbyła się już XXV Pielgrzymka Autokarowa Zaolzie – Jasna Góra.

– Pielgrzymki te trwają zwykle dwa dni, lecz w tym roku, ze względu na to, że była to jubileuszowa wyprawa, zdecydowaliśmy się ją przedłużyć o kolejny dzień. Dzięki temu mogliśmy udać się w bardziej odległe rejony Polski – powiedziała redakcji Jadwiga Franek.

Pierwszy dzień pielgrzymki – czwartek – upłynął według stałego schematu. Uczestnicy pojechali do Częstochowy (po drodze zatrzymując się w Sanktuarium Matki Bożej Leśniowskiej – Patronki Rodzin w Leśnie), by po południu na Jasnej Górze przywitać uczestników pieszej i rowerowej pielgrzymki z Zaolzia, wziąć udział w wspólnej mszy w Kaplicy Matki Bożej Częstochowskiej, apelu maryjnym i nocnym czuwaniu.

Następnego dnia autokar wiozący 56 pasażerów wyruszył na wschód Polski. Pierwszym przystankiem był Łańcut, słynący z przepięknego zamku, wzniesionego w XVII wieku przez Lubomirskich. – Pałac w Łańcutu jest jednym z najpiękniejszych i najlepiej zachowanych tego typu obiektów w Polsce. Dzięki temu, że pokoje mają oryginalne wyposażenie, łatwo sobie wyobrazić dawne życie w zamku – Jadwiga Franek zachęca do zwiedzenia pałacu.

Z Łańcuta pielgrzymi udali się do Przemysła, najstarszego miasta na wschodzie Polski. W przemyskiej archikatedrze z XVI wieku Cieszynianie mieli własną mszę

Pielgrzymi przed pałacem w Łańcutu.

świętą. Odprawili ją razem ks. Józef Kaszper, od lat opiekujący się autokarowymi pielgrzymkami, oraz ks. Grzegorz Borski, młody kapłan z czeskokoczyńskiej parafii. Jedną z uczestniczek, Jadwiga Szyja, która jest organistką, zagrała na katedralnych organach. Ciekawym miejscem, na które dotarli pielgrzymi mimo szalejącej burzy, było wzgórze z ogromnym krzyżem i figurą Jezusa Miłosiernego. – Roztaczał się stamtąd piękny widok na cały Przemysł i okolice, widzieliśmy nawet Ukrainę – opowiada pani Jadwiga.

Po noclegu w ośrodku wczasowym pod Sanokiem, w sobotę pielgrzymi udali się do Zagórza. W tamtejszym sanktuarium znajduje się Obraz Zwiastowania NMP, pochodzący najprawdopodobniej z drugiej połowy XV wieku. Legenda wiąże go z osobą króla Kazimierza Wielkiego, który w tym miejscu miał się zatrzymać w drodze na Ruś. Do Zagórza, położonego niedaleko Bieszczadów, zmierzają pielgrzymi, którzy pragną oddać hołd Matce Boskiej Zagórskiej – Matce Nowego Życia. Nawet z zagranicy przybywają pary mał-

żeńskie, które proszą o potomstwo. W Zagórzu pielgrzymi przemierzali także tamtejszą drogę krzyżową. – Jest ona niesamowita. Każda stacja wykonana jest w innym stylu, każdą stacją opiekuje się konkretna rodzina z parafii – podkreśla Jadwiga Franek.

Ostatnim przystankiem na szlaku pielgrzymki był kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny oraz klasztor i muzeum jezuitów w Starej Wsi. Tam odbyło się miłe – szczególnie dla parafian z Czeskiego Cieszyna – spotkanie z dwoma kapłanami – jezuitami, którzy

pracowali dawniej w ich parafii: ks. Robertem Wojnowskim i ks. Ludwikiem Rybą.

Jadwiga Franek przypomina, że pierwsza pielgrzymka autokarowa na Jasną Górę odbyła się w 1993 roku, dwa lata po pierwszej pieszej pielgrzymce. – Zaczęło się od tego, że ludzie, którzy żegnali nas, pieszych pielgrzymów, w Czeskim Cieszynie, pragnęli spotkać się z nami po sześciu dniach na Jasnej Górze. Wiosną tamtego roku uczestniczyliśmy w Rzymie w uroczystości beatyfikacji siostry Faustyny, co znalazło swoje odbicie w zaplanowaniu drugiego dnia autokarowej pielgrzymki. Pielgrzymi zwiedzili Kraków-Łagiewniki, gdzie żyła teraz już św. siostra Faustyna oraz Sanktuarium Bożego Miłosierdzia. W ciągu tych 25 lat znalazło się w programie dużo ciekawych miejsc, między innymi: Góra św. Anny, Kraków, Trzebnica, Oświęcim, Ludźmierz, Lipnica Murowana, Zakopane-Krzęptówki i inne – opowiada pani Jadwiga. – Jestem wdzięczna wszystkim paniom, które opiekowały się autokarowymi pielgrzymkami w trakcie ich 25-letniej historii. Najczęściej podejmowała się tego obowiązku moja siostra, Irena Szymonik – dodaje.

Nie tylko autokarowa pielgrzymka z Zaolzia na Jasną Górę jest w tym roku jubileuszowa. Także dwudniowa pielgrzymka rowerowa miała półokrągłą, XV edycję. Współorganizatorami i odpowiedzialnymi za pielgrzymów na trasie są Stanisław Glac i Marian Carbol.

DANUTA CHLUP

Rajdy po żywocickich stelach odbywają się systematycznie od kilku lat.

Na rowerach 73 lata później

W niedzielę 6 sierpnia wyruszy kolejny rajd rowerowy po żywocickich stelach, by oddać hołd 36 ofiarom zbrodni, której dokładnie 73 lata temu dokonali Niemcy na mieszkaniach Żywockich oraz okolicznych wiosek. Uczestnicy wyruszą na trasę sprzed dworca kolejowego w Hawierzowie-Sucej. Udział może wziąć każdy, kto lubi jeździć na rowerze i interesuje się historią II wojny światowej.

– Na rowery wsiądziemy zaraz po przyjeździe pociągu, który wyjeżdża z Czeskiego Cieszyna o godz. 7.49. Jeżeli zbierze się większa liczba osób, podzielimy się na dwie grupy i pojedziemy dwoma różnymi trasami, po czym ok. godz. 10.00 spotkamy się pod pomnikiem Tragedii Żywocickiej przy wspólnej modlitwie

36 pomordowanych mężczyzn, gdzie zapalimy znicze – zapowiada główny organizator rajdu, Władysław Kristen. Dodaje, że rajd celowo zorganizowano z samego rana, by jego uczestnicy mogli zdążyć na popołudniowy program „Gorolskiego Święta”, które odbędzie się w tym samym dniu w Lasku Miejskim w Jabłonkowie.

W sobotę natomiast uczczą ofiary żywocickiej zbrodni władze Hawierzowa wspólnie z przedstawicielami Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, Czeskiego Związku Bojowników o Wolność oraz rodzinami pomordowanych. Uroczystość wspomnieniowa rozpocznie się o godz. 10.00 na placu przed Muzeum Tragedii Żywocickiej, które będzie otwarte dla odwiedzających już od godz. 9.00. (sch)

Stuletni internista

Setne urodziny obchodził w ostatnich dniach w Boguminie nietuzinkowy jubilat, lekarz Alois Blokša. Miejscowi pamiętają go jako internistę bogumińskiego szpitala, który stał na czele oddziału przez długich 35 lat. Uznany specjalista w leczeniu gruźlicy, kardiolog i diabetolog stał później, już jako emeryt, u kolebki ostrawskiego gabinetu chorób cywilizacyjnych, z którym pożegnał się dopiero w wieku 85 lat.

– Byłem przyzwyczajony stale pracować, doksztalcać się, dotrzymywać kroku mojemu fachowi. Teraz mam zbyt wiele czasu, a to mnie nie bawi.

Czasami czytam więc coś o medycynie wewnętrznej, a niedawno robiłem sobie jeszcze notatki – powiedział lekarz, który obecnie większość czasu poświęca na sen. – Dni są wciąż takie same. Oglądam telewizję, czytam, ale najczęściej śpię. Łóżko jest obecnie moim najlepszym przyjacielem – przyznał witalny stulatek.

Jubilat, jeśli chodzi o wiek, nie jest w swojej rodzinie rekordzistą. Jego siostra zmarła, mając 103 lata. Obecnie mieszka w domu córki, która też jest lekarką. Ma dwoje dzieci, troje wnuków – w tym dwóch lekarzy chirurgów, sześcioro prawników i jedną prawniczkę. (sch)

Bogumiński internista, Alois Blokša, nie wygląda na swoje 100 lat.

Czas odrzucić »zielony beton«

Mocno skoszony trawnik to element krajobrazu powtarzający się obecnie niemal w każdym ogrodzie. Emerytowany nauczyciel czeskokoczeskiej szkoły rolniczej oraz inżynier leśnictwa i architektury krajobrazu, Jerzy Czernek z Bystrzycy, nazywa go „zielonym betonem” i dodaje, że to, co nam może wydawać się estetyczne, wcale nie sprzyja gospodarce wodnej.

Skąd się to bierze, że ostatnio wciąż jakoś brakuje nam wody?

W naszej szerokości geograficznej od niepamiętnych czasów spada tysiąc milimetrów deszczu na metr kwadratowy rocznie. Przyroda, już od króla Cwieka, co roku dostarcza nam tyle samo wody z nieba. Sęk w tym, że my inaczej gospodarujemy tymi odpadami, niż robili to nasi przodkowie. Wystarczy przyjrzeć się naszemu beskidzkiemu krajobrazowi, żeby to zrozumieć. Zanim człowiek osiedlił się tutaj, tereny te pokrywały w stu procentach lasy. Kiedy więc w 1000 roku spadł deszcz, to woda pozostała w lesie. Po 500 latach przyszli jednak Wołosi, powycinali 70 proc. lasów i założyli pastwiska. Chociaż z punktu widzenia gospodarki wodnej las i pastwiska to nie to samo, wody wciąż było pod dostatkiem. Problemy pojawiły się dopiero 200 lat później, kiedy Dunaj wylał i zatopił Wiedeń. Wtedy Maria Teresa, która była światłą osobą, rozkazała, by na powrót zalesić góry. Jednej rzeczy jednak się nie domyśliła, zastępując bukowy, różnowiekowy las jednorazowo lasem świerkowym.

W czym świerk był gorszy od buka?

Świerki, zrzucając igliwie, wytwarzają wodoszczelną powierzchnię podobnie jak słomiane dachy na Mazurach. Taka ściółka leśna nie

przepuszcza wody. W rezultacie, kiedy w Beskidach mocno pada, to wylewa Olza w Karwinie i Odra w Boguminie. Powodem nie jest więc to, że opadów jest więcej, niż było dawniej, ale fakt, że woda nie wsiąka w poszycie leśne, tylko po nim spływa. W konsekwencji zdarzają się sytuacje, że jeden dzień leje jak z cebra, a na drugi dzień musimy podlewać, bo jest sucho.

Wina, jak sądzę, nie leży jednak tylko po stronie świerkowych lasów?

W Republice Czeskiej lasy stanowią 30 proc. powierzchni, a w Beskidach 50 proc. Reszta to teren zabudowany i obszary rolnicze, które dawniej były łąkami lub pastwiskami. Teraz natomiast oprócz

betonów, których przybywa w katastrofalnym tempie, są to nisko, mocno podcięte trawniki. A trzeba wiedzieć, że pod względem gospodarki wodnej 30-centymetrowa łąka i 3-milimetrowy trawnik to olbrzymia różnica. Wysoka trawa zatrzymuje wodę. Natomiast „niski trawnik” po deszczu od razu wysycha, bo ziemia zamienia się w twardą skorupę, w którą nie wsiąknie ani kropla wody. Stąd moje określenie „zielony beton”, bo woda spływa po nim jak po betonie.

Myślę, że trudno będzie ludzi przekonać, by zrezygnowali ze swoich zadbanych trawników.

Nie byłoby tragedii, gdyby mocno skoszone trawniki pozostały

tam, gdzie ludzie wypoczywają, a więc koło wiaty ogrodowej i ogniska czy w parku miejskim koło piaskownicy. Natomiast dalej, w owocowym sadzie trawa może rósć sobie do woli. Ja tymczasem coraz częściej spotykam się z tym, że półhektarowy ogród, który jest wykorzystywany w celach rekreacyjnych najwyżej w jednej setnej, dwa razy w tygodniu koszony jest na zero i dwa razy w tygodniu odbywa się tu na pszczołach i wszelkich owadach istna rzeź niewiniątek. Nie wszędzie jednak jest tak samo, bo np. książę Karol w Anglii ma kawałek wykoszonego trawniczka, a pozostały obszar stanowią łąki i pokrzywy. Podobnie jest w parkach angielskich, gdzie mała przestrzeń koło placu zabaw jest ładnie pokoszona. Natomiast w pozostałych miejscach rośnie wysoka trawa, a jeszcze dalej jest dzicz z powywracanymi drzewami pozostawionymi własnemu losowi, tak żeby robaki miały gdzie żyć, a jeź miał gdzie znaleźć dla siebie schronienie.

Czyli zielony beton pomimo wszystkiego zaczyna powoli ustępować miejsca prawdziwej przyrodzie?

Okres, kiedy wznosiliśmy Manhattan, odeszł w zapomnienie. Ja ten „zielony beton” porównuję do czerwonego dywanu i jestem

przekonany, że w konkurencji popularności wygra to miasto i ten festiwal, gdzie aktorki nie pójdą na szpilkach po czerwonym dywanie, ale gdzie będą mogły przejść się w błocie na bosaka. Wszyscy jeszcze dobrze pamiętamy, że kiedy byliśmy dziećmi, nasze życie toczyło się w błocie. Teraz wszystko dzieje się na betonie. Dzieciom jednak brakuje tej naturalności. Dlatego również w Czechach pojawiają się już ośrodki, które oprócz tradycyjnych placów zabaw oferują dzieciom błotnistą ścieżkę. Maluchy podobno są przeszczęśliwe.

Kilkadziesiąt lat temu dzieci bawiły się w błocie, a trawa była traktowana jako pasza dla zwierząt. Dziś skoszoną trawę ładujemy w worki. Czy to nie marnotrawstwo?

Nie chciałem nawet o tym wspominać, ale trafiła pani w sedno. To, co nam Bóg albo przyroda daje w naszym klimacie, to fotosynteza, dzięki której mamy rośliny zielone. To cud, jak trawy na łąkach i pastwiskach potrafią w krótkim okresie od maja do czerwca zmienić się w ogromną ilość biomasy. Tymczasem większość ludzi gardzi tym, co daje nam natura, zamiast wykorzystywać to jako pokarm dla zwierząt i przetworzyć w mleko i mięso.

Rozmawiała:
BEATA SCHÖNWALD

Jerzy Czernek przekonuje, że w rogu ogrodu warto pozostawić przyrodę w bardziej dzikiej postaci i dać szansę również owadom czy żabom.

Niech nas słyszą!

W najbliższą sobotę w Toruniu rozpoczynają się XVIII Światowe Letnie Igrzyska Polonijne. Reprezentacja Polaków w RC wystartuje w nich pod szyldem PTTS „Beskid Śląski”, a jednym z uczestników będzie również Tadeusz Smugała, prezes Macierzy Szkolnej w RC. Wszystko wskazuje na to, że nasi sportowcy będą nie tylko widocznymi, ale też głośnie. – W naszej pływackiej ekipie „Zaolzie Swimming” zdajemy sobie sprawę z tego, że głośny doping dodaje skrzydeł. Apelujemy więc do reszty reprezentacji, żeby wspierać się na wszystkich arenach igrzysk. My, pływacy, pod wodą niewiele usłyszymy, ale chociażby dla lekkoatletów czy piłkarzy doping publiczności może mieć duże znaczenie. To również idealna okazja do wypromowania Zaolzia na północ Polski – powiedział w rozmowie z „GL” Tadeusz Smugała.

Pamiętasz swoje pierwsze igrzyska polonijne?

Tak, doskonale. Uczęszczałem wówczas do drugiej klasy w gimnazjum i wspólnie z kolegami i koleżankami pojechalismy na igrzyska do Warszawy. Pamiętam, że skorzystaliśmy z pociągu i pamiętam, że była to fajna podróż. Wesoła i kolorowa. Ubrany byłem w niebieski dres, na koszulce z napisem PZKO. Tak jak zresztą wszyscy uczestnicy z Zaolzia. Dla nas była to świetna przygoda połączona z poznawaniem Polski. Wróciłem, jak to się mówi z tarczą, bo zwyciężyłem w

sektorze lekkoatletycznym. W młodości uprawiałem lekką atletykę na poziomie wyczynowym, w barwach klubu TJ TŻ Trzciniec.

W którym sektorze stadionu czuliście się najlepiej?

Moją koronną dyscypliną był skok w dal, ale w barwach Trzcinca musiałem poczekać na swoją okazję. Nadarzyła się w czasie kontuzji jednego z członków drużyny, kiedy to otrzymałem szansę zaistnienia w sektorze skoku w dal. I udało się, przebiłem się do wyjściowego składu klubu, ale niestety moją karierę przyhamowała, a następnie przerwała kontuzja. Przystawiłem się na sport dla zwykłej przyjemności, a nie bicia rekordów.

Zdradzisz niemniej czytelnikom swój rekord życiowy w skoku w dal?

Udało mi się skoczyć 7,09 m. Trenerzy powtarzają młodym sportowcom, że każdy skok w dal powyżej 7 metrów to prezent za mordercze i czasochłonne treningi. I w tej materii niewiele się zmieniło do dziś. Rekord życiowy pobiłem jeszcze w czasach gimnazjalnych, które też sporo mi dały. Lekcje wychowania fizycznego w naszym gimnazjum stały na wysokim poziomie.

Przejdźmy do czasów teraźniejszych, a raczej najbliższych wydarzeń w Toruniu. Z jakimi ambicjami szykujesz się do igrzysk?

W moim przypadku zawsze wygrywają ambicje zespołowe. Chciałbym, żeby nasza reprezentacja pokazała się w Toruniu z jak najlepszej strony. I żeby było o nas głośno, a do tego potrzebne są nie tylko wyniki, ale też głośny doping. Igrzyska w Toruniu stwarzają niepowtarzalną okazję do wypromowania Zaolzia na północ Polski. Nasza grupa pływacka „Zaolzie Swimming” zabiera do Torunia wuwuzele, gwizdki, flagi, mamy też przygotowane naklejki na tylne szyby naszych samochodów z nazwą drużyny. Wszystko konsultowaliśmy z Beskidem Śląskim, który jest organizatorem wyjazdu naszej reprezentacji na igrzyska. Powinno być dobrze i mam nadzieję, że o Zaolziu będzie głośno w Toruniu. Dwa lata temu w aglomeracji katowickiej wywalczyliśmy trzecie miejsce w klasyfikacji medalowej i chciałbym, żeby udało nam się nawiązać do tamtych świetnych wyników. Będę trzymał kciuki za syna Adama, który na co dzień jest pływakiem w klubie Kosatki Karwina. Ja też postawiłem w tym roku ponownie na basen pływacki, a także atletykę. Zrezygnowałem jednak z konkurencji biegowych.

W Toruniu, w odróżnieniu od poprzednich igrzysk w aglomeracji katowickiej, wszystkie konkurencje zostaną rozegrane w jednym mieście. Czy to ułatwi integrację?

Logicznie rzecz ujmując, to tak.

Tadeusz Smugała

Zobaczmy jednak na miejscu. Na pewno chciałbym wesprzeć zaraz w niedzielę piłkarzy, którzy rozpoczynają turniej. Chciałbym też dopingować futsalistów, ale zobaczymy. Konkurencje pływackie i lekkoatletyczne odbędą się od wtorku do czwartku i tam proszę z kolei o mocny doping pozostałych członków naszej kadry. My, pływacy, pod wodą niewiele usłyszymy, ale chociażby dla lekkoatletów czy piłkarzy doping publiczności może mieć duże znaczenie.

Dwa lata temu niektórzy narzekali na żmudne podróże z jednego stadionu na drugi, bo Katowice i okolice miasta to jeden wielki kocioł. W Toruniu zapowiadają się raczej spokojne i łatwiejsze dla organizatorów igrzyska?

Każde igrzyska polonijne, letnie i zimowe, to dla organizatorów ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” ogromne wyzwanie logistyczne i finansowe. Jestem w kontakcie z władzami „Wspólnoty”, a więc dotarły do mnie problemy, jakie mieli organizatorzy dwa lata temu przy-

gotowując igrzyska w aglomeracji katowickiej. Pieniądże i co za tym idzie zielone światło zaświeciło dla nich dopiero na kilka tygodni przed igrzyskami, czyli jak dla mnie dosłownie „za pięć dwunasta”. Wywiązali się z tego zadania na medal. To były piękne igrzyska. Wcale nie przeszkadzały mi długie odległości pomiędzy arenami igrzysk. W Soczi czy Pekinie olimpijczycy też musieli pokonywać szmat drogi, to normalne. Wszędzie przywoziły i zwoziły nas autokary. Hotel i zakwaterowanie było na najwyższym poziomie. Nie rozumiem narzekania niektórych osób.

Czy jako prezes Macierzy Szkolnej w RC zamierzasz spotkać się w Toruniu z władzami „Wspólnoty Polskiej”?

Chciałbym skorzystać z okazji i spotkać się z nowym prezesem Stowarzyszenia, Dariuszem Piotrem Bonisławskim. Tematów do podjęcia jest sporo, ale zobaczymy, ile starczy czasu.

Rozmawiał:
JANUSZ BITTMAR

»Bardziej czułem, że żyję« Złot młodzieży

Metropolia chicagowska traci mieszkańców. Nieustannie podnoszone podatki, zakorkowane, dziurawe autostrady, przestępczość i ciężki do zniesienia klimat – to główne powody wyjazdów. Wśród opuszczających Wietrzne Miasto jest wielu Polaków, którzy decydują się na wyprowadzkę z Illinois i poszukanie swojego miejsca w innym, często odległym stanie.

W 2015 r. aglomeracja chicagowska straciła 11,3 tys. mieszkańców, rok później już blisko 20 tysięcy. Według danych U.S. Census, w 2016 r. z Illinois wyjechało 37,5 tys. osób, co stanowi rekord w skali kraju. W ciągu trzech ostatnich lat ze stanu wyniosło się 78 tys. ludzi, czyli w przybliżeniu tyle, ile liczy populacja Schaumburga.

Ucieczka z Chicago, powiatu Cook i Illinois zaczyna przypominać tę z tonącego okrętu. Głównymi przyczynami migracyjnego exodusu są rosnące wciąż podatki, niezmienny poziom przestępczości, trudności komunikacyjne i coraz mniej konkurencyjny wobec innych miast i stanów rynek pracy. Również – czego żadnemu mieszkańcowi Chicago tłumaczyć nie trzeba – surowy klimat, czyli zbyt srogie i długie zimy oraz za gorące i nieznosnie duszne lato.

Wśród wyjeżdżających jest wielu Polaków, których osmielają przyjaciele i znajomi dający sobie radę w spokojniejszych, piękniejszych i bardziej przyjaznych do życia zakątkach USA. Główne kierunki wewnątrzamerykańskiej migracji Polonii zależą od prywatnych preferencji. Amatorzy nart i górskich wędrówek wybiorą Kolorado, oceanu i smażenia się na plaży – Florydę. Inne popularne wśród Polaków stany to Wisconsin, Indiana, Arizona i Kalifornia. Zapytaliśmy

Henryk Król pokochał Minnesotę.

tych, którzy po latach spędzonych w aglomeracji chicagowskiej wyjechali do innych stanów, co wyprowadzka zmieniła w ich życiu. I czy warto zacząć wszystko od początku. (...)

Henryk Król mieszka w podchicagowskim Franklin Park. Z Chicago „na stałe” wyjeżdżał kilka razy: do Indiany, na Florydę, a sześć lat temu – do Minnesoty. Po rzadziej w 2011 r. stwierdził, że nic go w Chicago nie trzyma, a że mieszkająca w Minnesocie ciotka podupadała na zdrowiu, wyjechał, żeby się nią zająć. Ciotka mieszkała w Lake Benton, małej miejscowości położonej w pobliżu granicy z Dakotą Południową. Henryk zajmował się domem, naprawami, doglądał rodzinnego biznesu pszczelarskiego, codziennie woził ciotkę na basen do sąsiedniej miejscowości. – W Lake Benton stacja benzynowa otwarta jest do godz. 17, potem czynny jest już tylko bar. Zaczęłam tam bywać. Dla bywalców byłam oryginałem, bo kogoś z takim akcentem jeszcze tam nie widzieli. W czwartki organizowane było bingo, na które zjeżdżało się pół wsi. Zawsze byłam przekonany, że to rozrywka dla

emerytów, ale z nudów jeździłem na to bingo. Tam poznałem wielu bardzo miłych ludzi, a przyjaźnie tam nawiązane wciąż trwają.

Henryk twierdzi, że w Minnesocie czas płynie wolniej, że nie ma takiej jak w Chicago pogoni za dolarem. Ludzie żyją bliżej siebie, choć odległości między farmami są przecież spore. – Tam każdy każdemu pomoże. Jeśli zimą widzisz samochód stojący na poboczu, jest oczywiste, że zatrzymasz się i pytasz, czy możesz pomóc. Inna sprawa, że wiesz, kto w tym samochodzie siedzi, bo wszyscy w okolicy się znają. Ludzie bardziej sobie ufają. Nikt nie zamyka domów, kluczyki zostawione są w samochodach i maszynach rolniczych. Nikt nie wpada w panikę widząc, że z podwórza pod jego nieobecność zniknął traktor – widocznie ktoś potrzebował i zaraz odda. Ludzie nie robią sobie świństw, również dlatego, żeby w małej społeczności nie mieć opinii człowieka nieuczciwego – mówi Henryk i zaspiera się: – A tutaj, we Franklin Park nie wiem jak na imię ma sąsiad mieszkający dwa domy dalej...

(Dziennik Związkowy)

20 lipca w Wągrowcu (woj. wielkopolskie) rozpoczął się dziesięciodniowy, XI Światowy Złot Młodzieży Polonijnej „Orle Gniazdo”. Na tegoroczny zlot, który odbywa się pod hasłem „Tu zaczęła się Polska”, przyjechało prawie stu dziesięciu młodych rodaków z 16 krajów z Europy, Azji i Ameryki Północnej.

Historia Złotów „Orle Gniazdo” sięga II połowy lat 90. XX wieku. Pierwszy bowiem zlot odbył się dokładnie 20 lat temu z okazji uroczystości milenijnych męczeńskiej śmierci św. Wojciecha i przyjazdu papieża Jana Pawła II do Polski. Od tamtej pory zlot „Orle Gniazdo” odbywa się cyklicznie, co dwa lata na terenie Wielkopolski. Jego organizatorem od początku jest Wielkopolski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

W programie zlotu znajdują się warsztaty tematyczne (polonistycz-

ne, teatralne, taneczne, plastyczne i muzyczne), barwny korowód młodzieży polonijnej ulicami Wągrowca, wyjazdy krajoznawcze Szlakiem Piastowskim, dyskusja panelowa na temat aktualnych potrzeb młodej Polonii w krajach zamieszkania, test wiedzy o Polsce, prezentacja krajów zamieszkania zlotowiczów, zajęcia sportowo-rekreacyjne na terenie ośrodka wypoczynkowego i nad Jeziorem Maltańskim w Poznaniu, a także ogniska. Otwarta została również wystawa ilustrująca historię złotów.

Efekty pracy poszczególnych grup warsztatowych młodzież polonijna przedstawi podczas ceremonii zamknięcia zlotu. Miejscem zlotu młodzieży jest Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „Więspin” w Wągrowcu. Złot „Orle Gniazdo 2017” potrwa do 29 lipca.

Dariusz Łukaszewski

Fot. ARC

CZWARTEK 27 lipca

6.05 Cisza nad rozlewiskiem (s.) **7.00** Studio Wschód **7.35** Załoga Eko - skarby polskiej przyrody **8.00** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **10.55** Krótka historia. Zabór pruski **11.05** Polonia 24 **11.25** Halo Polonia **12.05** Przez granice. Ziemia Prudnicka **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.25** Siła wyższa. Polityka miłości **14.20** Królowie śródmięscia. Last minute **15.10** Szlakiem miejsc niezwykłych. Pomniki historii. Wrocław **15.15** Polska z Miodkiem **15.25** Wiadomości **15.40** Wilnoteka **15.55** BarON24. Kandydat na męża **16.30** Do przerwy 0.1 **17.00** Borówka skrzat wyrusza w świat **17.20** Krótka historia. Franklin Delano Roosevelt **17.30** Teleexpress **17.55** Z Andrusiem po Galicji. Kraków **18.35** Naszaarmia.pl **19.00** Barwy szczęścia (s.) **19.30** Magazyn z Wysp **19.50** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Komisarz Alex 8 (s.) **21.45** Polonia 24 **22.05** Halo Polonia **22.45** ENTER Enea Festival 2017 (koncert) **23.45** Dzika Polska. Doktor uskrzydłony.

PIĄTEK 28 lipca

6.05 Cisza nad rozlewiskiem (s.) **6.55** Było, nie minęło - kronika wiadomości historii **7.30** Domisie (dla dzieci) **8.00** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama

8.55 Pytanie na śniadanie **10.55** Krótka historia. Franklin Delano Roosevelt **11.05** Polonia 24 **11.25** Halo Polonia **12.05** Zasmakuj w Sienkiewicz **12.35** Wiadomości **12.50** Pokój 107 **13.25** Siła wyższa. Wizytacje **14.20** Komisarz Alex 8 (s.) **15.10** Pod Tatrami. Wierchowe spotkania **15.25** Wiadomości **15.40** ENTER Enea Festival 2017 - Leszek Możdżer, Gloria Campaner **16.45** Baw się słowami. Wygląd **16.55** Domisie (dla dzieci) **17.20** Krótka historia. Getto **17.30** Teleexpress **17.55** Polski grill **18.25** Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii **18.55** Pokój 107 **19.25** Flesz historii **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Wiedźmin. Dolina kwiatów **21.45** Polonia 24 **22.05** Halo Polonia **22.50** Wieczór Mistrzów. 35. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole, 98 (koncert) **23.45** Dzika Polska. Puszczańskie pszczoły.

SOBOTA 29 lipca

6.05 Barwy szczęścia (1636) **7.30** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **10.35** Muzeum Polskiej Piosenki **10.50** Polonia 24 **11.10** Halo Polonia **11.45** Z Andrusiem po Galicji. Mielec **12.15** Ojciec Mateusz 13 (s.) **13.10** Wiedźmin. Dolina kwiatów **14.05** Rodzina sama w domu **14.55** Okrasa łamie przepisy. Perliczka na trzy sposoby **15.30** Błękitne wakacje **16.00** Kulturalni PL **17.00** Słownik polsko@polski **17.30** Teleexpress **17.55** Siła wyższa **18.50** „Ranczo” na urodzinach **19.40** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** 18. Światowe Letnie Igrzyska Polonijne - Toruń 2017 **22.20** Kolarstwo. Tour de Pologne **22.25** Pornografia.

NIEDZIELA 30 lipca

6.25 Honor dziecka **7.35** Saga rodów. Ród Lutostawskich **8.00** Jesteśmy w raju **8.30** Magazyn z Wysp **8.50** Baśnie i bajki polskie. Żywa woda **9.05** Teleranek **9.30** Ziarno. Prezenty od Pana Boga **10.00** Baw się słowami. Słodczyce **10.20** W krainie baśni. Tomek szczęściarz **10.45** Intermuza 2017 - Festiwal Piosenki Dziecięcej w Sosnowcu **11.10** Sto minut wakacji **11.35** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Chrystusa Wierzyściego Kapłana w Gnieźnie **14.40** 18. Światowe Letnie Igrzyska Polonijne - Toruń 2017 **16.15** Turystyczna jazda **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.20** Polska z Miodkiem. Ropczyce i Chechły **17.30** Teleexpress **17.55** Siostry. Dobra pani **18.50** Oczy w oczy. Muniek Staszczuk **19.25** Baw się słowami. Słodczyce **19.40** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.35** Kolarstwo. Tour de Pologne **20.45** Wiedźmin. Delikatność uczuć **21.40** Godzina „W” **23.10** „Magia serc” **23.55** Zakochaj się w Polsce. Frombork.

PONIEDZIAŁEK 31 lipca

6.15 Polski grill **6.50** Nad Niemnem (s.) **7.15** Moliki książkowe. W pułapce **7.30** Superkowe ABC **8.00** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **11.00** Kulturalni PL **11.55** Podróże z historią. Jedyne takie miasto **12.25** Krótka historia. Getto **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.25** Wiedźmin. Delikatność uczuć **14.20** Oczy w oczy. Muniek Staszczuk **14.50** Detektywy

powstania **15.25** Wiadomości **15.40** Nożem i widelcem. Meksykańskie fajitas z serowym sosem i sałatką **15.55** BarON24. Francuski skarb **16.30** Do przerwy 0.1 **17.00** Mój zwierzyniec **17.10** Podwodne ABC **17.20** Krótka historia. Konrad Adenauer **17.30** Teleexpress **17.55** Ukryte skarby. Stoń leśny i gorące wody z głębin ziemi **18.20** Podróże z historią. Jedyne takie miasto **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Nad Niemnem (s.) **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Przeprowadzki **21.45** Polonia 24 **22.05** Halo Polonia **22.45** Kroniki Światowych Igrzysk Polonijnych - Toruń 2017 **23.00** Żejść na ziemię **23.55** Regiony z historią. Ożarów Mazowiecki. 50 lat minęło.

WTOREK 1 sierpnia

6.05 Rodzina sama w domu **6.55** Zakochaj się w Polsce. Frombork **7.30** W krainie baśni. Brat i siostra (8) **8.00** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **10.50** Powstańcze portrety **11.05** Polonia 24 **11.25** Halo Polonia **12.00** Kroniki Światowych Igrzysk Polonijnych - Toruń 2017 **12.10** Muzeum Polskiej Piosenki **12.25** Krótka historia. Przyczyny powstania warszawskiego **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.20** Powstańcze portrety **13.35** Fajna ferajna **14.05** Powstańcze portrety **14.20** Żejść na ziemię **15.25** Wiadomości **15.40** Smaki polskie. Ciasteczka bez grzechu **15.55** BarON24. Pijane kury **16.30** Do przerwy 0.1 **17.00** Teleexpress **17.20** Krótka historia. Przyczyny powstania warszawskiego **17.30** Księga przestrzeni **18.00** Zasmakuj w Sienkiewicz **18.30** Powstańcze por-

trety **18.45** Barwy szczęścia (s.) **19.15** Dobranocka **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Warszawiaci śpiewają (nie)zakazane piosenki - koncert z okazji 73. rocznicy wybuchu powstania warszawskiego **21.30** Powstańcze portrety **21.45** Polonia 24 **22.05** Halo Polonia **22.45** Kroniki Światowych Igrzysk Polonijnych - Toruń 2017 **23.00** „Hotel Pod Różami” - koncert galowy 27. Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu **23.45** Dzika Polska. Drugie życie drzewa.

ŚRODA 2 sierpnia

6.00 Jest okazja **7.05** Program ekumeniczny **7.30** Petersburski Music Show **8.00** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **10.55** Krótka historia. Przyczyny powstania warszawskiego **11.05** Polonia 24 **11.25** Halo Polonia **12.00** Kroniki Światowych Igrzysk Polonijnych - Toruń 2017 **12.10** Błękitne wakacje **12.35** Wiadomości **12.50** Barwy szczęścia (s.) **13.25** Przeprowadzki. Nocnik panny Agaty Turskiej **14.30** „Ranczo” na urodzinach **15.25** Wiadomości **15.40** Posmakuj opolskiego. Nasze przetwory z egzotyczną nutą **15.55** BarON24. Zdrada **16.30** Do przerwy 0.1 **17.00** Margolcia i Miś zapraszają dziś **17.20** Krótka historia. Insurekcja kościuszkowska **17.30** Teleexpress **17.55** Kronika regionu - Zaolzie **18.25** Studio Wschód **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Wilnoteka **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Mała Moskwa (s.) **21.45** Polonia 24 **22.05** Halo Polonia **22.45** Kroniki Światowych Igrzysk Polonijnych - Toruń 2017 **23.00** Jest okazja.

CZWARTEK 27 lipca**TVC 1**

6.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.45 Opowiadanie filmowe 10.00 Malostranska hrabina 10.55 Mały pitawał z dużego miasta (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Rodzina Horaków (s.) 13.20 Przyjaciele Zielonej Doliny (s.) 13.50 13. komnata Michaeli Kudláčkovéj 14.20 Benefis Orkiestry Karla Vlacha 15.30 Kojak (s.) 16.20 Podróżomania 16.50 AZ kwiz 17.20 Wszystko-party 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Opowiadaj (s.) 20.55 Szpital na peryferiach (s.) 21.50 Taggart (s.) 23.35 Kryminolog (s.) 0.35 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Potomkowie gwiazd 9.00 Ucieczka na Vanuatu 9.55 Najważniejsze operacje II wojny światowej 10.55 Niezwykłe kobiety 11.50 Koniec świata ciszy 12.40 Na ratunek życiu 13.00 Historie ciekawych przyrodników 13.20 Baronowa Sidonie Nádherná 14.20 Armia duchów 15.15 Z bratem na Alasce 16.15 Zapomniane wyprawy 16.40 Anglicy kontra Hiszpanie: Pojedynek floty 17.30 Hotel Burj al-Arab 18.25 Na wierzchołki gór z Vladimírem Čechem 18.45 Wieczorynka 18.55 Delikatny smak zagrożonego gatunku 19.20 Znikające rodzinne miejsca 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Dzikie Chiny 20.55 Świat z lotu ptaka 21.55 Muszę cię uwieść (film) 23.25 Podróż po Tahiti 23.50 Siostra Jackie (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.50 Anatomia prawdy (s.) 9.45 Policja kryminalna Anděl (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwóch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dr House (s.) 15.55 Sprawy dla Laury (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Kochani sąsiedzi (s.) 18.50 Gospoda (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Comeback (s.) 21.25 Gorąca laska (film) 23.30 Impersonalni (s.).

PRIMA

6.20 Mrówka Ferda (s. anim.) 6.50 Psi patrol (s. anim.) 7.35 M.A.S.H. (s.) 9.05 Jesień miłości (film) 11.05 Siska (s.) 12.20 Południowe wiadomości 12.30 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.30 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.45 Rizzoli & Isles (s.) 17.40 Jak zbudować marzenie 18.55 Wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Janek i Dama (film) 21.20 Fort Boyard 23.05 M.A.S.H. (s.) 0.00 Powrót komisarza Rexa (s.).

PIĄTEK 28 lipca**TVC 1**

6.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.50 Pieskie życie 10.10 Szpital na peryferiach (s.) 11.05 Opowiadaj (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Rodzina Horaków (s.) 13.20 Przyjaciele Zielonej Doliny (s.) 13.50 13. komnata Milana Drobneho 14.20 Wszystkiego najlepszego 15.30 Kojak (s.) 16.25 Podróżomania 16.55 AZ kwiz 17.25 Wszystko-party 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Kamera w podróży na wsi 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Cesarz i dobosz (bajka) 21.15 Wszystko-party 22.10 Lista przebojów telewizyjnej rozrywki 23.05 Sylwestrowy koktajl z Miroslavem Donutem 0.00 Motyw (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Potomkowie gwiazd 9.00 Świat z lotu ptaka 9.55 Mauritius 10.35 Dzikie Chiny 11.30 Ze smakośmzem w podróży 12.15 Po-

dróżomania 12.45 Cuda natury obszarów monsunowych 13.35 Nasze zoo 15.25 Królestwo natury 15.50 GEN - Galeria elity narodu 16.05 Vinitorium Moravicum 16.30 Lotnikowie Enterprise 17.25 Tajwańska przyroda 18.25 Na wierzchołki gór z Vladimírem Čechem 18.45 Wieczorynka 18.55 Na ratunek życiu 19.15 Krew to nie woda 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Cudowna planeta 20.55 Dziwy świata 21.40 Mamon (s.) 23.25 12 małp (film).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova (film) 8.50 Anatomia prawdy (s.) 9.50 Comeback (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwóch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dr House (s.) 15.55 Sprawy dla Laury (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Kochani sąsiedzi (s.) 18.50 Gospoda (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Powieść dla mężczyzn (film) 22.25 Godziny szczytu II (film).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) 6.35 Psi patrol (s. anim.) 7.20 M.A.S.H. (s.) 8.45 Siska (s.) 10.00 Przyptył miłości (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.15 Siska (s.) 13.30 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.30 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.45 Rizzoli & Isles (s.) 17.40 Jak zbudować marzenie 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Winiarze (s.) 21.35 Czechi i Słowacja mają talent 23.15 Kochamy Czechi 0.50 M.A.S.H. (s.).

SOBOTA 29 lipca**TVC 1**

6.00 Bananowe perełki 6.40 Śladami gwiazd 7.10 Królowa Czarna Róża (bajka) 8.05 Uśmiechy Karla Lamača 8.45 Kamera w podróży na wsi 9.10 Ojciec Brown (s.) 10.00 Slovákco się nie sądzi (s.) 11.05 Wszystko-party 12.00 Tydzień w regionach 12.25 Nasze hobby 13.00 Wiadomości 13.05 Kiedy kogut znieś jajko (bajka) 14.05 Pani Lisica (bajka) 14.40 Gniazdko (film) 15.55 Komicy na piątkę 16.50 Columbo (s.) 18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Cuda natury 21.10 Nędznicy (film) 22.55 Wallander (s.).

TVC 2

6.00 Teleranek 6.05 Atlas zwierząt 6.30 Babar i przygody Badou (s. anim.) 6.55 Rycerz Rdzawek (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Nasza wieś 9.30 Magazyn muzyczny 9.55 Kapitulacja nazistowskich Niemiec 10.40 Lotnicze katastrofy 11.30 Hotel Burj al-Arab 12.30 Niezwykłe kobiety 13.25 Cuda natury obszarów monsunowych 14.15 Kamera w podróży 15.10 Cudowna planeta 16.00 Siatkówka: World Grand Prix 2017 - Ostrawa 18.20 Magia Afryki 18.45 Wieczorynka 18.55 Vinitorium Moravicum 19.20 Podróż po Tahiti 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Żelazna Dama (film) 21.50 Studencki maraton filmowy 2017 1.55 Wolności nie oddamy.

NOVA

5.50 Jake i piraci z Nibylandii (s. anim.) 6.15 Spiderman (s. anim.) 6.40 Miles z przyszłości (s. anim.) 7.00 Piękna i bestia (bajka) 8.55 Turner & Hooch (film) 10.50 Ja, szpieg (film) 12.40 Kawaler (film) 14.45 Lepiej późno niż później (film) 17.25 Wielka Szóstka (film anim.) 19.30 Wiadomości 20.20 Jack - Pogromca olbrzymów (film) 22.30 Ghost Rider (film) 0.40 Bestie z Morza Beringa (film).

PRIMA

6.15 Mrówka Ferda (s. anim.) 6.45

Psi patrol (s. anim.) 7.15 Wilk i zając (s. anim.) 7.40 M.A.S.H. (s.) 8.15 Salon samochodowy 9.25 Wakacje (s.) 10.20 Winiarze (s.) 11.45 Fort Boyard 13.20 Czechi i Słowacja mają talent 14.55 Pupaři od Zlaté podkovy (film) 16.50 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.55 Wiadomości 20.15 Faceci w czerni III (film) 22.25 Ścigani (film) 0.35 Carrie (film).

NIEDZIELA 30 lipca**TVC 1**

6.00 Ciekawostki z regionów 6.25 Śladami gwiazd 6.50 Gniazdko (film) 8.05 Ratownicy 9.00 Uśmiechy Aleny Vránovej 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.25 Obiektyw 10.55 Życie na zamku (s.) 11.50 Program rozrywkowy 13.00 Wiadomości 13.05 Ostatnie czary (bajka) 14.05 Świnio-pas i córka cesarza (bajka) 14.30 Niezwykłe losy 15.25 Syn Bohouša (film) 16.15 Widmo (film) 17.15 Columbo (s.) 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 GEN - Galeria elity narodu 20.15 Pod jednym dachem (s.) 21.10 Czarni baronowie (film) 22.50 Kwadrant znikania (film) 23.55 Schimanski (s.).

TVC 2

6.00 Teleranek 6.05 Atlas zwierząt 6.30 Babar i przygody Badou (s. anim.) 6.55 Rycerz Rdzawek (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Czechosłowacki tygodnik filmowy 9.15 Poszukiwania czasu utraconego 9.35 Lotnikowie Enterprise 10.40 Dziwy świata 11.30 Ucieczka na Vanuatu 12.25 Słowo na niedzielę 12.30 Magazyn religijny 12.50 Cudowne źródła 13.10 Kłasztory 13.40 Na pływalni z Aleną Vránovą 14.10 Królestwo natury 14.35 Podróż po Szanghaju 15.00 Ze smakośmzem w podróży 15.45 Świat z lotu ptaka 16.40 Gospodynie i bohaterki 17.40 Ostatni łowcy 18.45 Wieczorynka 18.55 Zapomniane wyprawy 19.20 Ciekawostki z regionów 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Indiański wojownik (film) 21.30 Lodowate serce (film) 23.15 Wychowanie seksualne w Czechach.

NOVA

5.55 Jake i piraci z Nibylandii (s. anim.) 6.20 Marvel Avengers: Zjednoczeni (s. anim.) 6.45 Miles z przyszłości (s. anim.) 7.10 Tom & Jerry (s. anim.) 7.30 Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) 7.55 Krok za krokiem (s.) 8.15 Mała rusalka (bajka) 9.30 Niezwykłe życie Timothy'ego Greena (film) 11.40 Dynastia Novaków (s.) 13.50 Kacze sidła (film) 15.35 Powieść dla mężczyzn (film) 17.45 Wiatr w kieszeni (film) 19.30 Wiadomości 20.20 Policja kryminalna Anděl (s.) 22.50 Letni wywiad 23.30 Kolonia karna (film).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) 6.35 Psi patrol (s. anim.) 7.00 Wilk i zając (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 8.55 Największe bitwy czołgowe 9.55 Janek i Dama (film) 10.50 Tak jest, szefiel! 12.05 Poradnik domowy 12.50 Poradnik Ládi Hruški 13.30 Faceci w czerni III (film) 15.45 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.00 Pohreich grilluje 18.55 Wiadomości 20.15 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki (film) 22.45 Czerwony smok (film) 1.15 Komplikacje (s.).

PONIEDZIAŁEK 31 lipca**TVC 1**

6.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.50 Pani Lisica (bajka) 10.25 Śladami gwiazd 10.55 Widmo (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Rodzina Horaków (s.) 13.20 Przyjaciele Zielonej Doliny (s.) 13.50 13. komnata K. Kornovej

14.20 Kot w worku 15.15 Kojak (s.) 16.10 Podróżomania 16.40 AZ kwiz 17.10 Talk-show Jana Krausa 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Mały pitawał z dużego miasta (s.) 21.00 Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) 22.00 Columbo (s.) 23.35 Taggart (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Potomkowie gwiazd 9.00 Kamera w podróży 9.55 Podróż do Indii 10.50 Vinitorium Moravicum 11.15 Historie ciekawych przyrodników 11.50 Zapomniane wyprawy 12.15 Czechosłowacki tygodnik filmowy 12.30 Koniec świata ciszy 13.20 Historie bezprawia 13.50 Lotnicze katastrofy 14.35 Na wierzchołki gór z Vladimírem Čechem 15.15 J. H. Mendel 16.15 Utrata pamięci 17.15 Najważniejsze operacje II wojny światowej 18.15 Podróżomania 18.45 Wieczorynka 18.55 Cudowne źródła 19.20 Kłasztory 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 1945: Krwawy pokój 21.05 Amtrak 21.55 Droga do szczęścia (film) 23.50 Indiański wojownik (film).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.55 Anatomia prawdy (s.) 9.50 Policja kryminalna Anděl (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi? 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwóch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dr House (s.) 15.55 Sprawy dla Laury (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Kochani sąsiedzi 18.50 Gospoda (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Policja kryminalna Anděl (s.) 22.45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 23.40 Wzór (s.) 0.30 Dr House (s.).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) 6.35 Psi patrol (s. anim.) 7.20 M.A.S.H. (s.) 8.45 Siska (s.) 10.00 Niech serce zdecyduje (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.15 Siska (s.) 13.30 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.30 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.45 Rizzoli & Isles (s.) 17.40 Jak zbudować marzenie 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Winnetou i król nafty (film) 22.15 Tak jest, szefiel! 23.20 M.A.S.H. (s.).

WTOREK 1 sierpnia**TVC 1**

6.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.50 Opowiadanie filmowe 10.00 Komicy na piątkę 10.55 Mały pitawał z dużego miasta (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Rodzina Horaków (s.) 13.20 Przyjaciele Zielonej Doliny (s.) 13.50 Opowiadanie filmowe 14.10 Pr. rozrywkowy 15.25 Kojak (s.) 16.15 Podróżomania 16.45 AZ kwiz 17.15 Talk-show Jana Krausa 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Opowiadaj (s.) 20.55 Szpital na peryferiach (s.) 21.50 Kryminolog (s.) 22.50 Ojciec Brown (s.) 23.40 Motyw (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Potomkowie gwiazd 9.00 Cudowna planeta 9.45 Opuścić Angkor 10.15 Cuda natury obszarów monsunowych 11.10 Królestwo natury 11.35 Na ratunek życiu 11.55 Magazyn religijny 12.15 Utrata pamięci 13.15 Czeska kraina 14.15 Kłasztory 14.45 Najważniejsze operacje II wojny światowej 15.45 Niezwykłe kobiety 16.35 Dziwy świata 17.20 Międzynarodowe kontyngenty 18.15 Tajemnice kolei 18.45 Wieczorynka 18.55 Podróż po Szanghaju 19.20 Zapomniane losy 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Lotnikowie Enterprise 21.00 Lotnicze katastro-

fy 21.50 Dzięki za każde nowe rano (film) 23.30 Siostra Jackie (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.55 Anatomia prawdy (s.) 9.50 Policja kryminalna Anděl (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwóch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dr House (s.) 15.55 Sprawy dla Laury (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Kochani sąsiedzi 18.50 Gospoda (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Policja kryminalna Anděl (s.) 21.30 Agenci NCIS (s.) 22.35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 23.30 Wzór (s.).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) 6.35 Psi patrol (s. anim.) 7.20 M.A.S.H. (s.) 8.45 Siska (s.) 10.00 Dziedzictwo miłości (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.15 Siska (s.) 13.30 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.30 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.45 Rizzoli & Isles (s.) 17.40 Jak zbudować marzenie 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Morderstwa w Midsomer (s.) 22.10 Za szybą (s.) 23.35 M.A.S.H. (s.).

ŚRODA 2 sierpnia**TVC 1**

6.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 10.10 Szpital na peryferiach (s.) 11.05 Opowiadaj (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Rodzina Horaków (s.) 13.20 Przyjaciele Zielonej Doliny (s.) 13.50 Opowiadanie filmowe 14.05 Najlepsza Wieczorynka 15.25 Kojak (s.) 16.15 Podróżomania 16.45 AZ kwiz 17.15 Talk-show Jana Krausa 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Mały pitawał z dużego miasta (s.) 21.00 Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) 21.45 Columbo 23.20 Profil zbrodni (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Potomkowie gwiazd 9.00 Mauritius 9.40 Downton Abbey (s.) 11.40 Gospodynie i bohaterki 12.45 Nasza wieś 13.10 Pr. muzyczny 13.40 Znikające miejsca 14.00 Ze smakośmzem w podróży 14.40 1945: Krwawy pokój 15.40 Palestyna 16.35 Boże młyny 17.35 Dzikie Chiny 18.25 GEN 18.45 Wieczorynka 18.55 Podróżomania 19.20 Na ratunek życiu 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kamera w podróży 21.00 Ucieczka na Papuę - Nową Gwineę 21.55 Był sobie chłopiec (film) 23.35 Ostatni łowcy.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.55 Anatomia prawdy (s.) 9.50 Policja kryminalna Anděl (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwóch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dr House (s.) 15.55 Sprawy dla Laury (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Kochani sąsiedzi 18.50 Gospoda (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Comeback (s.) 21.20 Agenci NCIS (s.) 22.15 Chcesz zostać milionerem? 23.50 Wzór (s.) 0.40 Dr House (s.).

PRIMA

6.05 Mrówka Ferda (s. anim.) 6.35 Psi patrol (s. anim.) 7.20 M.A.S.H. (s.) 8.45 Siska (s.) 10.00 Zakochane serca (film) 12.00 Południowe wiadomości 12.15 Siska (s.) 13.30 Powrót komisarza Rexa (s.) 15.30 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.45 Rizzoli & Isles (s.) 17.40 Jak zbudować marzenie 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Wakacje (s.) 21.20 Show Jana Krausa 22.25 Telebazar 23.40 M.A.S.H. (s.).

ZYCZENIA

*Łąć życie garściami,
zachwycaj się jego kolorami.
Uśmiechy rozdawaj
i marzyć nie przestawaj.*

Dnia 27 lipca 2017 obchodzi swój zany jubileusz życiowy nasza Kochana Mama, Żona i Córka

pani RENIA ZUCZEK

z Lutyni Dolnej

Z tej okazji najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia, błogosławieństwa Bożego oraz wszelkiej pomyślności na dalsze lata składają dzieci, mąż oraz rodzice.

GL-444

WSPOMNIENIA

*Nie umiera ten, kto żyje
w pamięci i sercach bliskich.*

Dzisiaj, 27 lipca, upłynęło 8 lat od chwili, kiedy ucichło szlachetne serce naszej Kochanej Mamusi

śp. MARII BRUDNEJ

Z miłością wspominają i o modlitwę proszą córka i syn z rodzinami. GL-440

*Kto Cię znał, ten w dobrym wspomni,
kto kochał, nigdy nie zapomni.*

Dnia 28 lipca 2017 minie 25. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. inż. STANISŁAWA DUDYSA

z Bystrzycy nad Olzą

Z miłością i szacunkiem wspominają żona, córka i synowie z rodzinami i dziękują wszystkim, którzy zachowali

Go w swojej pamięci.

GL-382

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Valerian i Miasto Tysiąca Planet (27, 28, godz. 19.00); **HAWIERZÓW – KINO LETNIE:** Ostra noc (27, 28, godz. 21.30); **KARWINA – Centrum:** Transformers: Ostatni rycerz (27, 28, godz. 17.15); Baby Driver (27, 28, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Na pokuszenie (27, 28, godz. 17.30); Czym chata bogata (27, 28, godz. 20.00); **TRZYNIEC – KINO LETNIE:** Split (28, godz. 21.30); **JABŁONKÓW – KINO LETNIE:** Logan: Wolverine (28, godz. 21.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Baby Driver (27, 28, godz. 17.30); Split (27, 28, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – KINO LETNIE:** Bezwa żeńska na krku (28, godz. 21.15); **CIESZYN – Piast:** Dzieciak rządzi (27, godz. 15.45); Dunkierka (27, 28, godz. 17.30, 19.30); Smerfy: Poszukiwacze zaginionej wioski (28, godz. 14.00, 15.45); Autopsja Jane Doe (28, godz. 21.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.20.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

KARWINA-RAJ – MK PZKO zaprasza sympatyków na odpust św. Anny w niedzielę 30. 7. do Domu PZKO przy ul. Kubusza. Uroczystość rozpoczyna się w kaplicy św. Anny mszą św. (o godz. 8.00 polska, o godz. 10.00 czeska). Polecamy serduska odpustowe, kołaczki, ciastka, domową kuchnię i dobre piwo. Po południu od godz. 14.00 koncertuje „Mała czarna hudba”. Przedaż wypieków w sobotę 29. 7. w godz. 14.00-16.00. **PTTS „BS” – UWAGA** zmiana! Na wycieczkę W19 Kubalonka – Izba Pamięci Jerzego Kukuczki – Stożek w sobotę 29. 7. wyjeżdżamy autobu-

*Byłeś dla nas wszystkim,
byłeś słońca promieniem,
pozostaniesz na zawsze
najdroższym wspomnieniem.*

Dzisiaj mija 10. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. LEONA DZUSA

z Karwiny-Starego Miasta

Z miłością i szacunkiem wspomina małżonka Danuta z rodziną. RK-084

Dnia 27 lipca mija 5 lat, kiedy od nas odeszła nasza Matka, Babcia i Prababcia

śp. WALERIA KADUROWA

z Łąk, ostatnio zamieszkała w Cz. Cieszynie
Wspominają córki Wanda i Halina z rodzinami. GL-446

*Nie umiera ten,
kto pozostaje w sercach i pamięci.*

Dzisiaj mija 30. rocznica od chwili, kiedy na zawsze opuścił nas nasz Kochany

śp. JAN KOTAS

emerytowany profesor z Czeskiego Cieszyna
Z miłością wspominają córka i syn z rodzinami. GL-445

*W naszych sercach i naszych myślach
pozostaniesz na zawsze.*

Dnia 27 lipca mija 100. rocznica urodzin Wielkiego Człowieka

śp. Doc. RNDr ANTONIEGO WALECZKA

zaś dnia 19 listopada 2017 minie 26. rocznica Jego śmierci.

Proszę o modlitwę i chwilę wspomnień syn i córka z rodzinami. GL-434

sem Wispol o godz. 8.00 z przystanku Cieszyn-Celma. Powrót autobusem z Kubalonki lub przez Nydek. Proszę nie zapomnieć o dokumentach, ubezpieczeniu i złotówkach. Informacje tel.: 776 046 326.

WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie, które odbędzie się we wtorek 1. 8. o godz. 15.00 w Czytelnii.

WYSTAWY

BIBLIOTEKA MIEJSKA, Mosty k. Jabłonkowa 111: SAP zaprasza 28. 7. o godz. 17.00 na wernisaż wystawy poplenerowej. Czynna: po, wt: godz. 10.00-17.00, cz, pt: godz. 10.00-17.00, do 31. 8.

CZ. CIESZYN, Galeria Most, Główna 1a: zaprasza 2. 8. o godz. 16.30 na wernisaż wystawy Brzetyślawy Budnik pt. „Emalie, akryl, techniki tekstylne, malowanie ogniem”. Czynna do 30. 8.

GOTiC, MOSTY k. JABŁONKOWA, Drzewionka Na Fojstwiu: do 31. 8. wystawa Martiny Bilkovej

i Kateriny Valkovej pt. „Dla radości i przyjemności”. Czynna: po-pt w godz. 8.00-16.00, so: godz. 8.30-14.30, nie: godz. 8.30-12.30.

KAWIARNIA I CZYTELNIJA „AVION”, Główna 1, Cz. Cieszyn: do 31. 8. wystawa obrazów Blanki Suszki-Szczuki pt. „Akryle”. Czynna w godz. otwarcia kawiarni.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYNIEC, Frydecka 387, Trzyniec, Galeria „Na schodach”: do 13. 8. wystawa obrazów Lubomíra Kirmana pt. „Poznanie”. Wystawa czynna: wt-pt: godz. 9.00-17.00, nie: godz. 13.00-17.00.

▲ DUŻA SALA WYSTAW: do 13. 8. wystawa Josefa Malíka pt. „Samochodziki, gdzie tylko spojrzysz”. Wystawa czynna: wt-pt: godz. 9.00-17.00, nie: godz. 13.00-17.00.

▲ MAŁA SALA WYSTAW: do 13. 8. wystawa ilustracji Vlasty Švej-dowej pt. „Zgaduj, zgaduj bajkę”. Wystawa czynna: wt-pt: godz. 9.00-17.00, nie: godz. 13.00-17.00.

▲ SALA WYSTAW MAKETA HT:

Czesko – Polska Izba Handlowa ogłasza konkurs na stanowisko: PRACOWNIKA ADMINISTRACYJNEGO

Wymagania:

- Wykształcenie średnie najlepiej ekonomiczne (nie jest to warunkiem)
- Praca na PC (Word, Excel)
- Znajomość języka polskiego na poziomie min. komunikatywnym
- Umiejętność komunikacji i organizacji
- Prawo jazdy kat. B

Miejsce pracy: Ostrava

Zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę od 1. 9. 2017

Prosimy osoby zainteresowane o przesłanie swych CV na adres:

cpok@opolsku.cz do 4. 8. 2017

Wybranych kandydatów zaprosimy na rozmowę.

do 13. 8. wystawa fotografii Pavla Unucki, Karola Góri, Antonína Plesníka, Kazimierza Suchanka i Jana Myrdacza. Wystawa czynna: wt-pt: godz. 9.00-17.00, nie: godz. 13.00-17.00.

TRZYNIEC, GALERIA MIASTA, DOM KULTURY „Trisia”, Rynek Wolności 526: do 31. 8. wystawa pt. „Kreگی sztuki”. Czynna: wt-pt: godz. 10.00-17.00; so i nie: godz. 14.00-17.00.

▲ BIBLIOTEKA MIEJSKA, Lidicka 541: do 25. 8. wystawa pt. „Resuscytacja i amputacja”. Czynna: wt-pt: godz. 10.00-17.00; so i nie: godz. 14.00-17.00.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Hawierzowie, Pavlova 583/2: do 29. 9. wystawa pt. „Skamieniałe ślady”; stała ekspozycja pt. „Zanim powstało miasto”.

KALKULATOR WALUTOWY

Kursy walut w kantorach z dnia 26. 7. 2017

Cieszyn, ul. Zamkowa

kupno sprzedaż

CZK 0,160 0,166

EUR 4,220 4,280

USD 3,630 3,760

Bielsko-Biała, CH Auchan

kupno sprzedaż

CZK 0,160 0,166

EUR 4,200 4,300

USD 3,610 3,710

Czeski Cieszyn, dworzec

kupno sprzedaż

PLN 6,08 6,25

EUR 25,80 26,40

USD 22,20 23,00

Trzyniec

kupno sprzedaż

PLN 5,935 6,272

EUR 25,449 26,686

USD 21,773 22,775

(wik)

KALKULATOR PALIOWY

Ceny paliw na stacjach z dnia 26. 7. 2017

Bielsko-Biała, CH Auchan

E95 4,23 zł

ON 4,01 zł

LPG 1,76 zł

Cieszyn, Statoil

E95 4,29 zł

ON 4,13 zł

LPG 1,84 zł

Cieszyn, Shell

E95 4,29 zł

ON 4,13 zł

Zebrzydowice, Orlen

E95 4,31 zł

ON 4,19 zł

Czeski Cieszyn, Shell

E95 28,30 kc

ON 27,30 kc

(wik)

Ogłoszenia do »Głosu Ludu« przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766, e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

☐ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Czeski Cieszyn, ul. Strzelnicza 18 (NA PARTERZE), codziennie w godz. od 8-16, tel. 558 711 027, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz.

☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po, wt: 9.00-12.30, 13.00-17.00, czw: 13.00-17.00, pt: 9.00-12.30, 13.00-17.00, tel.: 596 312 477, e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

UWAGA

Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysłać bądź przynieść osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

„Głos Ludu” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Senatu RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

HET liga, czyli Slavia, Sparta, Viktoria, a może ktoś inny?

Odliczanie do startu HET ligi piłkarskiej trwa w najlepsze. Już jutro w 1. kolejce nowego sezonu pierwszoligowego piłkarze Banika Ostrawa zmierzą się na wyjeździe z Brnem (18.00). W sobotę doczekają się fani zaolziańskiego futbolu, w Raju zespół Karwiny powalczy o pierwsze punkty nowego sezonu z Jihlawą (17.00). Pierwszoligowe rozgrywki piłkarskie od lipca posiadają nowego głównego sponsora – spółkę HET, która w trudnych dla czeskiego futbolu czasach zastąpiła ubiegłorocznego „Rotschilda”, firmę ubezpieczeniową ePojisteni.cz. Nie zmienili się tymczasem faworyci do mistrzowskiego tytułu. Bukmacherzy ponownie faworyzują Slavię Praga, Spartę Praga i Viktorię Pilzno.

SKROMNA, ALE AMBITNA KARWINA

Karwiniacy w roli beniaminka ubiegłorocznego sezonu zaskoczyli wszystkich ekspertów, włącznie z kibicami. W połowie sezonu atakowali nawet miejsce zapewniające udział w europejskich pucharach, ostatecznie podopieczni trenera Jozefa Webera uplasowali się na 10. pozycji. Cele u progu drugiego sezonu w pierwszej lidze są podobne. – Chcemy prezentować atrakcyjny dla widzów futbol i w miarę możliwości poruszać się jak najdalej od strefy spadkowej – stwierdził szkoleniowiec Karwiny, Jozef Weber. Do tego, żeby nie zamartwiać się w strefie spadkowej, potrzebny jest zespół odporny na stres. W klubie, który od zeszłego roku występuje w rozgrywkach bez sponsora strategicznego, zahartowani przez życie piłkarze to warunek przetrwania. Po odejściu do Slavii Praga bramkarza Jana Laštůvki w Karwinie brakuje pierwszoplanowej gwiazdy, trener Weber może jednak liczyć na futbol zespołowy, w którym zmanierowane gwiazdy nie mają racji bytu. W Karwinie udało się utrzymać prawie wszystkich najważniejszych piłkarzy z ubiegłego sezonu. Został dobrze rokujący na przyszłość napastnik Filip Panák, najlepszy strzelec zespołu Lukáš Budínský, z Jablonca pozyskano na stałe snajpera Tomáša Wágnera. Z nowych twarzy w klubie z korzystnej strony pokazał się w letnich sparingach obrońca Peter Štepanovský z Dunajskiej Stredy, bramkarza Laštůvkę próbują zastąpić Martin Berkovec ze Slavii Praga i Patrik Le

Przy piłce Milan Baroš, jedna z gwiazd ligi.

Giang z Vlašimia. Rozwiązano też newralgiczną prawą stronę karwińskiej obrony – na tej pozycji powinien w sobotę zagrać Benjamin Čolić z Olimpiku Sarajewo. Z Karwiną pożegnali się natomiast Pavol Jurčo, Petr Galuška, Radim Plesník, Libor Holík, Patrik Dressler, Mihailo Jovanović i wspomniany golkipier Jan Laštůvka.

W meczach kontrolnych podopieczni Jozefa Webera przeplatali lepsze występy z gorszymi. Na piątkę z plusem udał się jednak ten najważniejszy sprawdzian – „generalka” z Richem Chorzów wygrana 3:1. W tym meczu karwiniacy grzeszyli nawet skutecznością, bo gdyby lepiej ustawili swoje celowniki, „Niebiescy” wraliby z Karwiny z prawdziwym

post-śmigusem-dyngusem. Dwa dni po udanym sparingu z Ruchem szeregi Karwiny zasilili stoper David Lischka wypożyczony do końca sezonu z Jablonca, z którym trener Jozef Weber utrzymuje ponadprzeciętne kontakty.

OSTRAWA Z BAROŠEM

Piłkarze Banika po rocznej przerwie wracają do pierwszej ligi. W jutrzejszym wyjazdowym meczu z Brnem drużynę poprowadzi jednak nie jeden z ojców sukcesu – trener Vlastimil Petržela, a młody szkoleniowiec Radim Kučera, który zmienił doświadzonego szkoleniowca przy sterze Ostrawy. Prognozy dotyczące gry Banika w rozpoczynającym się

w piątek sezonie HET ligi różnią się diametralnie. Jedna grupa ekspertów od razu pasowała Banik do roli „herbatnika”, czyli chłopców do bicia, druga grupa wróży młodej ekipie Radima Kučery spore szanse na grę w górnej strefie tabeli. Optymistyczne głosy związane są m.in. z powrotem ikony klubu, napastnika Milana Baroša, a także – co zaskoczyło niektórych na początku tego tygodnia – pożegnaniem z 37-letnim stoperem Tomášem Zápotočnym. Trenerów Ostrawy martwiła w letnich meczach towarzyskich głównie słaba defensywa. Zápotočny podpisał się złotymi literami pod przegraną 2:5 z drugoligowym Trzyńcem i dwa dni po feralnym występie w Hawierzowie spakował nad Ostrawicą walizki. Do zamknięcia wczorajszego numeru gazety ważyły się losy dwóch piłkarzy, którzy powinni wzmocnić Banik przed piątkowym meczem z Brnem. W obu przypadkach chodziło o graczy z Ukrainy. W letnim okienku transferowym do Ostrawy trafił tylko jeden obrońca – stoper Martin Šindelář, który z powodu choroby zakaźnej (mononukleozą) połowę poprzedniego sezonu w barwach Sigmuy Ołomuniec spisał na straty. Ostrawianie w meczach kontrolnych sięgnęli po cztery zwycięstwa i dwie porażki. Wysoka przegrana z Trzyńcem włączyła niemniej w ostrawskim klubie światło alarmowe. – Z Trzyńcem zagraliśmy fatalnie, ale mnie na dziś interesuje piątkowy występ w Brnie. Tam okaże się, na co nas stać – stwierdził trener Kučera.

JANUSZ BITTMAR

MFK KARWINA

Bramkarze

Martin Berkovec, Jiří Ciupa, Martin Pastornický, Branislav Pindroch, Patrik Le Giang

Obrońcy

Benjamin Čolić, Pavel Eismann, Jan Hošek, Pavel Košťál, David Lischka, Peter Štepanovský, Jan Vondra

Pomocnicy

Lukáš Budínský, Lukáš Duda, Marek Janečka, Jan Kalabiška, Ondřej Lingr, Jan Moravec, Erik Puchel, Vojtěch Smrž, Jan Šisler, Tomáš Weber

Napastnicy

Filip Panák, Daniel Řapek, Tomáš Wágner

Trenerzy

Jozef Weber (główny), Josef Mucha, Branislav Rzeszoto

FC BANIK OSTRAWA

Bramkarze

František Chmiel, Martin Šustr, Petr Vašek

Obrońcy

Petr Breda, Josef Celba, Denis Granečný, Matěj Helešic, Artiom Mešaninow, Jakub Pokorný, Martin Sus, Martin Šindelář

Pomocnicy

Dyjan Carlos de Azevedo, Marek Hlinka, Robert Hrubý, Tomáš Hykel, Tomáš Mičola, Karol Mondek, Stefan Panić, Bronislav Staňa

Napastnicy

Milan Baroš, Aleksander Jakubov, Tomáš Poznar, Jakub Šašinka, Ondřej Šašinka

Trenerzy

Radim Kučera (główny), Bronislav Červenka, Ivo Gregovský, Petr Samec, Vit Baránek

W SKRÓCIE

HOENESS: LEWANDOWSKI MA KONTRAKT DO CZERWCA 2021. Czy to już koniec plotek transferowych dotyczących Roberta Lewandowskiego? Pewnie nie, ale Uli Hoeness, prezydent Bayernu Monachium, chciałby jak najszybciej zakończyć te dywagacje. – Robert Lewandowski ma z nami kontrakt do 30 czerwca 2021 roku. (jb)

Siatkarski Memoriał Fr. Menšíka

Na Podbeskidziu nie tylko dobrze grają w hokeja i kopią w piłkę, to również Mekka świetnej siatkówki. Amatorzy tego pięknego sportu spotkali się w minioną sobotę w Parku PZKO w Bystrzycy, by wziąć udział w 39. edycji Memoriału Franciszka Menšíka.

Jak informują organizatorzy z MK PZKO w Bystrzycy, w zmaganiach wzięło udział siedem drużyn. Nie zabrakło dwóch zespołów z Polski i jednej ekipy ze Słowacji. Na wstępie imprezy uczczono minutą ciszy zmarłego w czerwcu Leszka Czerneka, długoletniego organiza-

Zwycięska słowacka drużyna.

Uroczysty apel na boisku w Bystrzycy.

tora turnieju. – Po siedmiogodzinnym maratonie siatkarskim najlepsza okazała się grupa siatkarzy ze Słowacji – poinformował „GL” w imieniu organizatorów Henryk Lasota. Drugie miejsce w turnieju wy-

walczyła Morawka, trzecie drużyna z Nydka. Jak podkreślają uczestnicy, atmosfera Memoriału była wyśmienita. Oprócz popisów siatkarskich raczono się też smacznymi potrawami przygotowanymi przez orga-

nizatorów. Nagrody i puchary dla najlepszych drużyn wręczył siatkarzom Roman Wróbel, wójt Bystrzycy. Gmina była jednym ze współorganizatorów całego przedsięwzięcia. (jb)